

Constantin PARASCHIVESCU

Capul prins în plasă

Pe drumul de la gară spre teatru, la Buzău, pentru „Gala noilor generații” (14–18 mai 2003), am văzut prinse de stâlpi de-a curmezișul străzii, la înălțime, fâșii colorate de pânză pe care scria „Capul de... Regizor”. Cum teatrul din localitate poartă numele lui George Ciprian, care a scris comedia nonconformistă (atunci și acum) *Capul de rătoi*, m-am gândit că e o aluzie la titlul ei și „rătoi” ar putea fi noii regizori care și-ar pierde capul... Sau și l-ar prinde într-un laț pentru ceea ce le-a trecut pe-acolo. Afișul și mapa Galei care ne-au fost înmânate de organizatori, tineri și ei, dădeau o sugestie apropiată prin imaginea unui cap culcat prins într-o plasă. „Am încercat să parafrazăm într-un mod plăcut titlul piesei lui George Ciprian – îmi spunea directorul teatrului și al Galei, regizorul Răzvan Dincă. Și dacă ar fi să justificăm acest al doilea titlu, cum la ora actuală regia merge foarte mult pe visceral, pe extreme, formularea vrea să însemne și că pică capete, urcă capete, se taie capete ș.a.m.d.”. Ei, nu se taie, firește, dar nu de puține ori ai vrea să zici, ca parafrază la o celebră nuvelă, „capul regizorului vrem!”. Dar dacă-i sec, ce să faci cu el?

Pe acest fond năstrușnic, s-a propus pentru cinci zile un program ambițios cu 23 de spectacole de genuri diferite, de dimineață până după miezul nopții. Au fost invitate teatrele de păpuși din Alba Iulia, Galați, Timișoara, „Tândărică” din București, teatrul LUNI de la Green Hours cu patru spectacole, unul al Teatrului Inexistent, după-amiaza și seara fiind rezervate teatrelor dramatice din: Brașov, Brăila, Galați, Ploiești; Odeon, Mic, Nottara și Național București;

Național „Mihai Eminescu” și „Ginta Latină” Chișinău; Studioul „Casandra” și teatrul-gazdă „George Ciprian”. Nu zic că sunt prea multe, că asta le-a dat bătaie de cap organizatorilor, dar pentru public, care a avut libertatea să opteze, și chiar pentru unii invitați care au ținut să le vadă (aproape) pe toate, a fost un real câștig. Publicul, pentru că a avut posibilitatea să vadă spectacole pe care altfel nu le-ar fi cunoscut, invitații pentru că au putut reflecta uneori la variațiile de nivel artistic față de premierele pe care le-au văzut. Publicul buzoian e generos și sufletist, ca să zic așa, reacționează spontan la scene dramatice sau comice reușite, aplaudă cu entuziasm și gustă mesajele mai subtile ale jocului; nu gustă trivialitatea, chiar când e parodiată cu ascuțită fantezie (*Genocid sau ficatul meu e fără rost* de Werner Schwabe, Teatrul Odeon). Nu gustă nici prețiozitatea alambicată, când textul și jocul par desprinse dintr-un caier deșirat, fără să se îndeplinească nimic (*Hamlet in love* de Cristian Juncu, Ploiești), aderă, în schimb, ca și pretențioșii cronicari, la eleganță și ingeniozitate stilistică (*Legenda ultimului împărat* de Valentin Nicolau, regia Alice Barb, T.N.B.), originalitate și pregnanță dramatică (*LEBENSARUM – spațiu vital* de Israel Horovitz, regia Alexandra Badea, Studioul „Casandra”), ecourile tragice ale unui destin (*Când Isadora dansa* de Martin Sherman, regia Ada Lupu, Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Chișinău), denunțarea violenței și crimei în filme (*Popcorn* de Ben Elton, regia Răzvan Săvescu, Teatrul Mic), bonomia vârstei a treia invadată de musafiri gălăgioși nepoțitiți din tână generație (*Uzina de plăceri S.A.* de Valentin Nicolau, regia Alexandru Berceanu, Teatrul Nottara) sau disperarea soților asaltați de musafiri care nu trebuie să se întâlnească laolaltă (*Chinezii* de Michael Frayn, regia Șerban Puiu, la Buzău). Am numit destule, și totuși, nu suficient pentru zestrea de inteligență și har a tinerilor regizori, al căror „cap” s-a desprins cu siguranță din „plasa” incertitudinilor, atacând cu îndrăzneală partituri complexe, de subtilitate, în expresii inedite, autentic teatrale. Ar mai trebui să adaug ingeniozitatea versiunii libere după Goethe și Marlowe din *Faust* (regia și interpretarea Ioan Brancu, Gabriel Apostol, Mariana Zaharia, „Țândărică”), excelenta galerie de tipuri din monoloagele lui Florin Piersic junior (*Sex, drugs, Rock and Roll* după Erio Bogosian) și, de ce nu, chiar verva trupei „Ginta Latină” într-un spectacol modern de cabaret, cu îngroșări și stridențe pe alocuri (*Mofturi parfumate* după I.L. Caragiale). Cei de la Dunăre s-au înecat întrucâtva, Galațiul printr-o inadecvare trenantă (*O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale, regia Dan Tudor), Brăila printr-o artificială supralicitare tragică (*Marina* de Valeria Moratti, regia Radu Nichifor).

Da – dar *Maria* a luat un premiu, ex-aequo cu *Chinezii* (meritat). Meritate au fost și celelalte patru acordate: *Legenda ultimului împărat*; *LEBENSARUM – spațiu vital*; *Sex, Drugs, Rock and Roll*; *Faust*. Și dacă a început cu incidente, nu se putea încheia altfel Gala, ca să fie mai spectaculoasă. Trupa teatrului de păpuși din Alba Iulia a rămas în pană cu autobuzul pe Transfăgărășan și n-a mai ajuns, actorul Dan Cogălniceanu de la Brașov s-a dus fără învoirea teatrului la o filmare pe dolari în Capitală și spectacolul, cu decorul montat pe scenă și partenera în lacrimi pe hol, s-a suspendat (*Cerere în căsătorie* de Cehov, regia Claudiu Goga). Iar în ultima seară, înainte de ultimul spectacol, bomboana pe frișcă – președintele juriului, criticul Mircea Ghițulescu, s-a retras din funcție, în urma unor neînțelegeri cu colegii de reflecție – criticul Ludmila Patlanjoglu, regizorul Alexa Visarion, actorul Dorel Vișan și reprezentantul Consiliului cultural județean, Călin Ghețu. N-a picat un cap de regizor, a plecat un „cap” de jurat. Poate că e grea misie și asta!